

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
KANCELARIA GŁÓWNA

Data wpływu: 2024 -03- 14 -20-

RKP-28363-2024

dnia 7 marca 2024 r.

MRiPS

Pani

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej

Ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

dotyczy: zmiany zapisów art. 54 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Małgorzata Kamińska

zwraca się z wnioskiem o podjęcie działań legislacyjnych w celu zmiany artykułu 54 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Aktualne brzmienie artykułu 54 ust.1:

„Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.”

Proponowane brzmienie art. 54 ust.1:

„Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.”

UZASADNIENIE

W związku z licznymi informacjami zgłaszanymi przez powiatowe centra pomocy rodzinie z terenu kraju dotyczącymi realizacji art. 54 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nastąpiła pilna konieczność modyfikacji treści ww. artykułu z uwzględnieniem jego praktycznego zastosowania.

Obowiązująca treść przedmiotowego artykułu powoduje liczne przypadki występowania rodzin zastępczych niezawodowych do ustanowienia ich rodzinami zastępczymi zawodowymi bez alternatywy przyjęcia kolejnych dzieci do ww. rodzin.

Trzeba mieć na uwadze, że na terenie całego kraju występuje ogromny deficyt rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze.

Zdajemy sobie sprawę, że zmiana statusu rodziny nie wymaga obligatoryjnego przyjęcia kolejnych dzieci, jednak biorąc pod uwagę duże potrzeby związane z umieszczeniami dzieci w systemie rodzinnej pieczy zastępczej, nie „pozwala” to powiatom na takie decyzje.

Zagrożenia, jakie wynikają z takiego podejścia doprowadzą do sytuacji, że obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe będą przyjmować mniej dzieci, niż dotychczas.

Ponadto zdarza się, że rodziny ubiegające się o zmianę ich statusu nie uzyskują pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W naszej ocenie jakakolwiek opinia nie wnosi nic do sprawy, a zdanie koordynatora może być kluczowe przy decyzji starosty.

W aktualnym stanie prawnym zachodzi „nakaz” dla starosty zatrudnienia pracownika, co do pracy którego miałby wątpliwości.

Z analizy zgłoszonych spraw wynika mianowicie masowe przekształcanie się niezawodowych rodzin zastępczych w zawodowych (przy niezmienionej liczbie dzieci do przyjęcia). Może to doprowadzić do skali, która będzie generować ogromne koszty finansowe dla powiatów i gmin. Koszt pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej nie będzie zbytnio odbiegał od kosztu pobytu dziecka w placówce.

Ekonomia jest bardzo ważnym argumentem w planowaniu realizacji zadań przez samorządy terytorialne i ich jednostki. Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych bez kierowania do nich kolejnych dzieci będzie generować koszty, których realizacja nie będzie zgodna z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, który stanowi, że:

„3. Wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminowa realizację zadań;

3) w wysokości terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.”

Podsumowując, w naszej opinii zasadna jest zmiana brzmienia zapisu ustawy, jak na wstępie, co pozwoli staroście zdecydować, czy ma zawrzeć umowę i z kim, jednocześnie negocjując warunki umowy uzgadniając przede wszystkim liczbę dzieci, jaką rodzina zastępcza może przyjąć, uwzględniając oczywiście warunki i możliwości rodziny oraz powiatu.